

PARKERINGSRIKTLINJER

Dokumentnamn	Parkeringsriktlinjer	Dokumenttyp Riktlinje		
Fastställd/upprättad av	Samhällsnämnden	Datum 2021-02-18	Diarienummer 2017-000201 514	
Dokumentansvarig/processägare	Niclas Hälldahl	Version 2	Senast reviderad 2022-06-16	Giltig t o m Tills vidare
Dokumentinformation	Riktlinjer för reglering av kommunala parkeringar i Härnösands kommun			
Dokumentet gäller för	Samhällsförvaltningen			
Annan information	Reviderad av Samhällsnämnden 2022-06-16 §116, SAM-2022-000110			

1 Inledning

1.1 Riktlinjernas syfte och inriktning

1.1.1 Kommunens uppgift

Kommunen har ansvar för planering av parkering för bil, cykel och andra fordon. Det finns en tydlig kommunal ambition att stimulera ökat bostadsbyggande genom framförallt förtätning i centrala områden och samtidigt värna om möjligheten till handel, upplevelser och avkoppling.

Planering av parkeringar är ett kommunalt ansvar. Tillgång till ändamålsenliga parkeringsplatser är därför en förutsättning för att trafiken ska fungera på ett tillfredsställande sätt.

1.1.2 Andra styrdokument

I utarbetandet av dessa parkeringsriktlinjer har hänsyn tagits till de mål, ambitioner och ställningstaganden som står att finna i:

- Översiktsplan 2011-2025
- Trafikprogram 2015-2050
- Mobilitetsriktlinjer och vägledning för parkering i Härnösands kommun

1.1.3 Begränsningar

I riktlinjerna ingår inte att reglera vare sig nedläggning av befintliga eller anläggande av nya områden för parkering. Detta kommer från tid till annan att behandlas i särskild ordning.

Riktlinjerna innehåller inte heller någon parkeringsnorm (parkeringstal) som ska tillämpas i samband med byggnationer. Dessa frågor behandlas istället i kommunens *Mobilitetsriktlinjer och vägledning för parkering i Härnösands kommun*.

Parkeringsriktlinjerna har inte heller att reglera i vilken mån och i vilken omfattning som parkeringsplatser ska avgiftsbeläggas.

1.1.4 Omfattning

Parkeringsriktlinjerna ska tillämpas när det gäller all parkering för vilken Samhällsförvaltningen har drift-och/eller övervakningsansvar.

2 Parkering

2.1 Lagstiftningen

2.1.1 Trafikförordningen

I Trafikförordningen¹ 3 kap 47-57§§ definieras vad som är parkering och vilka regler som en fordonsförare har att iaktta i samband med parkering.

2.1.2 Lokala trafikföreskrifter

Trafikförordningen bemyndigar bland annat kommunen att i *lokala trafikföreskrifter* meddela närmare bestämmelser om vad som ska gälla för parkering efter en viss gata eller ett visst område. Utfärdandet av sådana föreskrifter ska dock ske inom ramen för de bestämmelser som finns i trafikförordningen.

2.1.3 Parkering på gator, vägar och andra allmänna platser

För parkering gäller trafikförordningen som grund men närmare bestämmelser kan meddelas av kommunen i en lokal trafikföreskrift. Dessa parkeringar ska vara för det *allmännas* behov med iakttagande av *likställighetsprincipen* i kommunallagen². Det innebär att dessa parkeringar ska upplåtas på ett sådant sätt att alla medborgare behandlas lika. Exempel på tillåtna undantag från den principen är särskilda parkeringsplatser för personer med rörelsenedsättning, lastplats, parkering tillåts eller förbjuds för ett visst fordonsslag.

Fordonsägare som bryter mot en parkeringsbestämmelse riskerar att få betala en *felparkeringsavgift* ("parkeringsbot") med stöd av lag om felparkeringsavgift³

2.1.4 Parkering på kvartersmark och annan mark

I vilken mån parkering ska vara tillåten eller inte avgör den som äger marken. Tillåter en markägare parkering så avgör denne även villkoren för sådan parkering. Även kommunen kan vara ägare till kvartersmark.

För att en fastighetsägare ska kunna utöva parkeringsövervakning krävs dock att parkeringsbestämmelserna är tydligt utmärkta.

Fordonsägare som bryter mot en parkeringsbestämmelse riskerar att få betala en *kontrollavgift* med stöd av en särskild lag⁴

¹ Trafikförordning (1998:1276)

² Kommunallag (2017:725)

³ Lag (1976:206) om felparkeringsavgift

⁴ Lag (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering

2.2 Ansvar för parkeringsplatser

2.2.1 Kommunens ansvar

Som tidigare nämnts så ingår i kommunens uppdrag att tillgodose parkering för det generella behov som finns hos medborgare och besökare. I detta ligger också att tillhandahålla parkeringsmöjligheter för att underlätta byte till kollektivtrafik.

Kommunens allmänna parkeringsplatser ska, vilket också nämnts tidigare, upplåtas med iakttagande av den kommunala likställighetsprincipen.

2.2.2 Fastighetsägarnas ansvar

Varje fastighetsägare är skyldig att ordna parkeringsplatser för cyklar, bilar och andra motorfordon för det behov som finns för den verksamhet som bedrivs på fastigheten. Kommunen har således inget ansvar för att ordna parkeringsplatser för boende/hyresgäster/personal i en fastighet som ägs av någon annan än kommunen. Samma regler gäller givetvis även om kommunen eller ett kommunalt bolag är fastighetsägare. Även då ska parkering ordnas på den aktuella fastigheten.

Ett alternativ till att ordna parkering på den egna fastigheten är att fastighetsägaren hyr parkering på någon närliggande fastighet.

2.3 Syfte med parkeringsreglering

2.3.1 Trafikens ordnande

Grunden för bestämmelser och reglering av parkering är för att *ordna trafiken* på bästa möjliga sätt ur framkomlighetssynpunkt och trafiksäkerhetssynpunkt

2.3.2 Framkomlighet

Det är högst väsentligt att framkomligheten i trafikmiljön kan säkerställas. Särskild vikt ska av naturliga skäl läggas vid framkomligheten för räddningstjänst och kollektivtrafik.

2.3.1 Trafiksäkerhet

Reglering av parkering ska, tillsammans med övriga trafikregleringar, bidra till en ökad trafiksäkerhet och med visionen om att inga ska dödas eller skadas i trafiken. I detta sammanhang ska, av naturliga skäl, särskilt beaktas trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter (cyklister och gående) och med särskild fokus på barns trafiksäkerhet.

3 Principer för kommunala parkeringar

3.1 Områden & tid

3.1.1 Variationer i tid på parkeringar

Principen som ska gälla är att ju närmare centrumkärnan en parkeringsplats ligger desto kortare ska den tillåtna parkeringstiden vara.

Syftet med att reglera den tillåtna tiden för parkering är att skapa omsättning på parkeringsplatserna och därmed bereda så många som möjligt förutsättningar att använda platserna. En hög omsättning på parkeringsplatser är dessutom ofta till fördel för de som bedriver handel.

Motsvarande princip ska även tillämpas på parkeringar som är belägna på orter utanför centralorten.

3.1.2 Våra olika tidsregleringar

Följande tidsregleringar ska gälla för parkering av motordrivna fordon: 24 timmar, 9 timmar, 4 timmar, 2 timmar, 1 timme, 30 minuter och 15 minuter.

När det gäller parkering 24 timmar är det den tid som gäller enligt bestämmelserna i trafikförordningen och där behövs alltså inte tiden regleras. Reglering av tiden genom en lokal trafikföreskrift är däremot nödvändigt om tillåten parkeringstid ska vara kortare eller längre än 24 timmar.

I undantagsfall kan parkering tillåtas över 24 timmar men är då begränsat till veckoslut och till parkeringsplatser där den huvudsakliga målgruppen är pendlare.

För parkeringsplatser avsedda för cyklar ska ingen tidsreglering tillämpas.

3.1.3 Parkering 24 timmar

Tillämpas endast på parkeringar som ligger i centrums ytterområden. Det huvudsakliga syftet med dessa platser ska vara att bereda möjlighet för besökare till Härnösand eller invånare med tillfälligt behov av att kunna parkera sin bil över en natt eller under en helg.

3.1.4 Parkering 9 timmar

Ska tillämpas på parkeringar som ligger i centrums ytterområden. Det huvudsakliga syftet med dessa platser ska vara att bereda möjlighet för de som besöker Härnösand under en dag att kunna parkera sin bil.

För dessa platser ska parkeringsskiva eller motsvarande användas.

Om det är lämpligt kan parkering på dessa platser tillåtas för längre tidsintervall under kväll och natt.

3.1.5 Parkering 4 timmar

Ska i huvudsak tillämpas på parkeringar som inte ligger direkt i centrum men ändå i centrala delar. Syftet med dessa platser är att bereda parkering för personer som exempelvis avser besöka en myndighet, ett idrotts- eller kulturrevenemang eller uträtta ett ärende som tar lite längre tid.

För dessa platser ska parkeringsskiva eller motsvarande användas.

Om det är lämpligt kan parkering på dessa platser tillåtas för längre tidsintervall under kväll och natt.

3.1.6 Parkering 2 timmar

Tillämpas i huvudsak på parkeringar som ligger i centrala områden. Syftet med dessa platser är att bereda möjlighet för att utträta olika ärenden.

För dessa platser ska parkeringsskiva eller motsvarande användas.

Om det är lämpligt kan parkering på dessa platser tillåtas för längre tidsintervall under kväll och natt.

3.1.7 Parkering 1 timme

Tillämpas i huvudsak på parkering som ligger i centrala områden och där en hög omsättning av parkeringsplatserna/parkeringsytorna är önskvärt.

Exempel på sådana platser kan vara i anslutning till handel och service.

För dessa platser ska parkeringsskiva eller motsvarande användas

Om det är lämpligt kan parkering på dessa platser tillåtas för längre tidsintervall under kväll och natt. Det får dock inte ske på sådant sätt att syftet med parkeringsplatsen åsidosätts.

3.1.8 Parkering 30 minuter

Tillämpas endast på parkeringar som ligger i centrala områden och i direkt anslutning till andra platser där en hög omsättning av parkeringsplatserna/parkeringsytorna är önskvärt. Exempel på sådana andra platser kan vara i anslutning till besöksmål, transportknutpunkter, skolor, större arbetsplatser.

Om det är lämpligt kan parkering på dessa platser tillåtas under längre tidsintervall på kväll och natt. Det får dock inte ske på sådant sätt att syftet med parkeringsplatsen åsidosätts.

3.1.9 Parkering 15 minuter

Tillämpas endast på väldigt centrala parkeringar och i direkt anslutning till platser där en hög omsättning av parkeringsplatserna/ parkeringsytorna är önskvärt. Se exempel på sådana platser under 3.1.8 ovan.

Om det är lämpligt kan parkering på dessa platser tillåtas för längre tidsintervall under kväll och natt. Det får dock inte ske på sådant sätt att syftet med parkeringsplatsen åsidosätts.

3.1.10 Parkering längre tid än 24 tim

Områden där parkering tillåts under längre tid än 24 timmar på vardagar är begränsade till platser i anslutning till bytespunkter i kollektivtrafiken – så kallade *pendlarparkeringar*. Tillåten parkeringstid bör i normalfallet inte uppgå till mer än 5 dygn i sträck.

Även om avgiftsfri parkering gäller som princip för alla kommunala parkeringar som upplåts för kortare tid så kan avgift tas ut på dessa parkeringsplatser och ska då utgöra ersättning för möjligheten att värma och/eller ladda fordonet.

3.2 Särskilda regleringar

3.2.1 Parkeringsplatser för personer med nedsatt rörlighet

I Härnösands kommun ska finnas ett erforderligt antal parkeringsplatser som är reserverade för personer med nedsatt rörlighet och som fått ett särskilt parkeringstillstånd utfärdat *Parkeringstillstånd för rörelsehindrad*. Parkeringstillstånd prövas och utfärdas av den kommun där personen är folkbokförd men gäller i hela riket. Även vissa motsvarande parkeringstillstånd utfärdade i annat land gäller även i Sverige.

Sådana särskilda parkeringsplatser ska finnas vid alla viktiga målpunkter; arenor för kultur och idrott, handel, offentliga inrättningar och motsvarande.

Även privata fastighetsägare som tillhandahåller allmän parkering uppmanas att iordningsställa sådana särskilda parkeringsplatser

Dessa parkeringsplatser har en viktig uppgift i att bidra till att underlätta vardagslivet för personer med nedsatt rörlighet.

Ett *parkeringstillstånd för rörelsehindrad* gäller i hela landet och ger även ytterligare rättigheter vad gäller parkering. Dessa rättigheter framgår av 10 kap 8 § i Trafikförordning (1998:1276).

3.2.2 Område för generellt parkeringsförbud

Bestämmelsen innebär att det inom området råder förbud att parkera men på vissa platser har undantag från förbudet meddelats i annan lokal trafikföreskrift.

Området för nuvarande generellt parkeringsförbud regleras i en *lokal trafikföreskrift*⁵ som i sin helhet kan finnas att ta del av i den nationella databasen över alla lokala trafikföreskrifter, [Länk till RDT](#)

I den aktuella lokala trafikföreskriften framgår området av en kartbild.

3.2.3 Område och tidsperiod för datumparkering

Datumparkering ska gälla varje dag i hela Härnösands centralort under perioden 1 oktober – 31 maj och omfatta tiden mellan klockan 02.00 och 09.00.

Den *lokala trafikföreskrift*⁶ som gäller vid tidpunkten för dessa riktlinjers upprättande finns att se i den nationella databasen [Länk till RDT](#). I föreskriften som finns där återges området för datumparkering med en kartbild.

Så snart den lokala trafikföreskriften ändras eller ersätts från tid till annan kommer det att framgå i den nationella databasen.

Syftet med bestämmelse om datumparkering är att skapa förutsättningar för en effektiv drift av det kommunala vägnätet – framförallt vad gäller snöröjning, halkbekämpning och sandupptagning.

En bestämmelse om datumparkering innebär att dagar med udda datum får parkering inte ske på den sida av gatorna som har udda nummer och dagar

⁵ STFS 2280-2020:51

⁶ STFS 2280-2020:29

med jämna datum får parkering inte ske på den sida av gatorna som har jämna nummer.

3.2.4 Ändamålsplatser

Kommunen kan, med stöd av trafikförordningen, meddela att en viss del av en gata eller ett område ska utgöra en *ändamålsplats*. Exempel på ändamålsplatser är lastplatser, taxiplatser och plats för på-och avstigning.

I Härnösands kommun ska råda en stor restriktivitet när det gäller ändamålsplatser. I den mån sådana ska tillskapas så ska det vara tydligt motiverat utifrån *allmänhetens behov*. Det kan exempelvis vara att reservera särskilda platser för taxi i anslutning till transportnoder/bytespunkter, inrättningar för hälso-och sjukvård och liknande. Inrättande av särskilda lastplatser ska vara begränsade till att tillgodose leveranser till/från större verksamheter eller grupper av verksamheter. En enskild näringsidkare kan alltså inte förvänta sig att få en lastplats just utanför sin verksamhet.

Trafikförordningen ger, inom vissa ramar, möjlighet att stanna ett fordon för i-och urlastning trots att parkeringsförbud gäller. Det är denna möjlighet som enskilda näringsidkare är hänvisade till att använda. I sammanhanget är det också väsentligt att understryka vikten av att en näringsidkare, innan hen startar upp en ny eller förändrar en befintlig verksamhet, ordentligt undersöker den aktuella lokalens lämplighet sett utifrån bland annat leveranssynpunkt och den trafikmängd som verksamheten i sig genererar.

3.2.5 Laddplatser

Kommunen kan erbjuda särskilda parkeringsplatser *laddplats* avsedda för *fordon som kan laddas externt med elektrisk energi för fordonets framdrivning*. Det innebär att endast den gruppen av fordon har rätt att parkera på en sådan plats. I nuvarande lagstiftning finns dock inte möjlighet att ställa krav på att parkering endast får ske i samband med fordonets laddning.

3.2.6 Bussparkeringar

Det är väsentligt att kommunen kan erbjuda parkering av bussar som kommer med grupper som besöker Härnösand. Turistbussar bidrar till besöksnäringens utveckling och möjlighet att verka och är positivt för staden.

Av det skälet är det viktigt att särskilda bussparkeringar kan erbjudas både i anslutning till viktiga besöksmål och i de centrala delarna av Härnösand.

3.2.7 Parkeringar för andra tunga fordon

Det finns behov för förare av tunga fordon att på lämpliga platser kunna ta rast och dygnsvila enligt de bestämmelser som finns när det gäller kör-och vilotider. Detta behov är framförallt koncentrerat till det statliga vägnätet för vilket Trafikverket är väghållare. Det är därför väsentligt att kommunen i sin samverkan med Trafikverket driver på för att sådana parkeringar/rastplatser tillskapas.

Sådana parkeringsplatser/rastplatser bör vara belägna i direkt eller nära anslutning till de vägar efter vilka trafikeras av mycket tung trafik. Vidare bör de vara utrustade med toaletter.

3.2.8 Ställplatser för husvagnar och husbilar

De parkeringsplatser som kommunen tillhandahåller får inte användas för övernattning. För att övernattning ska vara tillåten ska platserna vara iordningsställda särskilt för det ändamålet bland annat genom iakttagande av erforderligt säkerhetsavstånd mellan ekipagen och sanitärändamål.

Förbud om camping inom detaljplanelagt område framgår av 16§ i *Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Härnösands kommun*⁷.

För närvarande har kommunen iordningsställt sex platser för husbilar efter Nattviksgatan. Dessa upplåts mot avgift och administreras av gästhamnsvärden.

Antalet husbilar i riket ökar stadigt och framöver torde behov finnas att iordningsställa ytterligare ställplatser. I grunden borde det vara en uppgift för näringsidkare att göra detta på helt kommersiella grunder. Men i syfte att tillgodose en ökad efterfrågan i närtid kan kommunen behöva vara aktiv i denna del.

Däremot får givetvis kommunala parkeringar användas för att parkera till exempel en husbil (vilken är registrerad som personbil klass 2) under förutsättning att det inte finns någon annan bestämmelse eller att fordonet inte ryms innanför p-rutan.

3.2.9 Cykelparkering

För att det ska vara möjligt att använda cykeln som färdmedel istället för egen bil är det väsentligt att det finns bra och säkra cykelparkeringar i anslutning till målpunkter och kollektivtrafik.

Det finns parkeringar för cirka 120 cyklar inom centrumområdet. Generellt består dessa av tre olika typer: yta markerad med vägmärke, yta med parkeringsställ och parkeringsställ med väderskydd.

I syfte att möta ett framtida ökat behov av cykelparkeringar kan parkeringsplatser för motorfordon omvandlas – tillfälligt eller permanent – till cykelparkering.

I *Mobilitetsriktlinjer och vägledning för parkering i Härnösands kommun* beslutade i kommunfullmäktige 2019-12-16 definieras vilken utrustning och utformning som ska eftersträvas för cykelparkeringar

- Cykelparkeringarna ska vara av god kvalitet. Exempelvis ska cykelställ utomhus utformas på att ramen går att låsa fast
- Cykelrum ska vara lätt nåbara med automatiska dörröppnare och faciliteter som exempelvis luftpump ska finnas tillgängligt
- Cykelparkeringar vid verksamheter kan med fördel placeras under tak och ha faciliteter som luftpump och laddare för elcykel
- Det bör finnas plats för lastcyklar och mopeder

Riktlinjen fastställd av Samhällsnämnden 2021-02-18 §15 och reviderade av Samhällsnämnden 2022-06-16 §116

⁷ Kommunfullmäktiges beslut 2020-09-28 §58